

TÁJÉKOZTATÓ A SZAKKÉPZÉSI MUNKASZERZŐDÉS SZABÁLYAIRÓL

2022/2023. TANÉV

Résztétel a szakirányú oktatásban

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban

a) a szakképző intézményben vagy

b) szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen

vehet részt. **A szakképző intézményben a szakirányú oktatás csakis akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban nem biztosítható.** Ennek tényét a gazdasági kamara - belső szabályozó eszközében meghatározott módon - igazolja. Ha a szakmai oktatás célját szolgálja, a szakirányú oktatás teljesíthető külföldön is, amelynek időtartama nem haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának egynegyedét.

A szakirányú oktatásban való részvétel kötelező.

Szakirányú oktatást a duális képzőhely, illetve a szakképző intézmény (a továbbiakban együtt: szakirányú oktatást folytató szervezet) szervezhet.

A szakirányú oktatás követelményeire való felkészítéshez szükséges tárgyi eszközöket és személyi feltételeket a szakirányú oktatást folytató szervezet biztosítja.

Kiválasztási eljárás

A duális képzőhely a szakképzési munkaszerződés megkötését megelőzően a tanulók számára kiválasztási eljárást folytathat le.

A kiválasztási eljárás során a munkáltató az Mt. rendelkezéseinek figyelembevételével

- a tanulótól, illetve a képzésben részt vevő személytől olyan nyilatkozat megtételét vagy személyes adat közlését követelheti, amely a munkaviszony létesítése, teljesítése, megszűnése (megszüntetése) vagy az Szkt.-ből származó igény érvényesítése szempontjából lényeges,
- a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel szemben olyan alkalmassági vizsgálatot alkalmazhat, amelyet munkaviszonyra vonatkozó szabály ír elő, vagy amely munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott jog gyakorlása, kötelezettség teljesítése érdekében szükséges.

A fenti adatokkal kapcsolatos adatkezeléséről a munkáltató az érintettet írásban tájékoztatja.

A kiválasztási eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani, amely az esélyegyenlőség biztosítására irányuló intézkedés.

A szakképzési munkaszerződés megkötése

A szakképzési munkaszerződés megkötésével a tanuló és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre.

2020. szeptember 1-jétől a tanulmányaikat – 2020. május 31-ét követően létesített tanulói jogviszonyban – megkezdő tanulók már az új képzési rendszer szerinti oktatásban vesznek részt. Az ágazati alapoktatást Az ágazati alapoktatást követően, a sikeres ágazati alapvizsga után **a tanulók szakirányú oktatása elsősorban – kamarai támogató tevékenység alapján – duális képzőhelyen** folyhat.

Szakképzési munkaszerződés azzal a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel köthető, aki a szakmára előírt egészségügyi feltételeknek és pályaalakmassági követelményeknek megfelel.

Szakképzési munkaszerződés

- **a szakirányú oktatás időtartamára** vagy
- évente egy alkalommal, legalább négy és legfeljebb tizenkettő hét egybefüggő időszakra

köthető.

A legalább négy és legfeljebb tizenkettő hét egybefüggő időszakra köthető szakképzési munkaszerződés lehetőséget biztosít a kifejezetten csak az egybefüggő szakmai gyakorlatok vállalatoknál történő megszervezésére, illetve a kevésbé gyakorlatigényes szakmák esetén a gyakorlatok tömbösített, külső helyszínen történő lebonyolítására.

Azok a tanulók, akik 9. évfolyamon 2020. szeptember 1-jén kezdték meg tanulmányaikat, először ágazati alapoktatásban vettek részt, velük szakképzési munkaszerződés kötésére első alkalommal szakképző iskolában tanulók esetén a 2021/2022-es tanévben, technikumban tanulók esetében a 2022/2023-as tanévtől van lehetőség.

Kivételt jelentenek azok az érettségivel rendelkező tanulók, akik kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben vesznek részt a képzésben, ők az első évfolyam második félévétől (február) köthetnek szakképzési munkaszerződést.

A tanuló egyidejűleg csak egy szakképzési munkaszerződéssel rendelkezhet, ahogy tanulószerveződéssel is csak eggyel rendelkezhet(ett).

A szakképzési munkaszerződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A szakképzési munkaszerződés tartalmát a felek közös megegyezéssel módosíthatják. A szakképzési munkaszerződés alanya munkavállalóként a tizenötödik életévét betöltött tanuló is lehet.

A szakképzési munkaszerződés megkötésére – eltérő rendelkezések hiányában – az Mt.-nek a munkaszerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni, amely alapján a

- *munkáltató* alatt a duális képzőhelyet,
- *munkavállaló* alatt a tanulót, illetve a képzésben résztvevő személyt

kell érteni.

A szakképzési munkaszerződés megkötésével

- **a tanuló**
- **elfogadja a szakirányú oktatásban való részvétel feltételeit és**
- **kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása szerint a szakirányú oktatásban való részvételre, valamint**
- **kötelessége, hogy betartsa a duális képzőhelyen a munkavállalóra vonatkozó előírásokat, kötelezettségeket,**
- **a duális képzőhely pedig**
- **vállalja a tanuló szakirányú oktatáson való foglalkoztatását és oktatását, továbbá**
- **kötelezettséget vállal a törvényben meghatározott juttatások nyújtására.**

Duális képzőhelyen, szakirányú oktatásban, szakképzési munkaszerződéssel való részvétel esetén – eltérő rendelkezések hiányában – a tanuló oktatására a megfelelő végzettséggel és gyakorlattal rendelkező, kijelölt személy gyakorolja az oktatói jogokat és teljesíti a kötelezettségeket.

A szakképzési munkaszerződés alapján foglalkoztatott tanuló, illetve képzésben részt vevő személy esetében az Mt.-nek

- a munkavállaló vétkes kötelezettségszegésének jogkövetkezményeiről,
- a munkaviszony egyes típusaira vonatkozó különös szabályairól (a határozott idejű munkaviszony kivételével)
- a munkaerő-kölcsönzés különös szabályairól,
- a munkaviszonyhoz kapcsolódó egyes megállapodásokról (például tanulmányi szerződés)

szóló rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az Mt. szerint a **kollektív szerződés szabályozására és hatályára vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel** kell alkalmazni, hogy a tanulóra, illetve a képzésben részt vevő személyre a munkáltatónál érvényben lévő kollektív szerződésnek csak az Mt.-ben, az Szt.-ben és e törvények végrehajtási rendeleteiben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket

meghatározó rendelkezéseinek a hatálya terjedhet ki. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni a munkáltatónál érvényben lévő üzemi megállapodásra is.

A szakszervezeti tagok létszámának számításánál a tanuló nem vehető figyelembe. A tanuló az üzemi tanács tagjává nem választható, és az üzemi tanács választásán szavazati joggal nem rendelkezik.

A szakképzési munkaszerződés tartalmi elemei

A szakképzési munkaszerződésben meg kell határozni

- a duális képzőhely nevét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozó, egyéb szervezet nyilvántartási számát, valamint képviselőjének családi és utónevét,
- a tanuló természetes személyazonosító adatait, lakcímét, oktatási azonosító számát, elérhetőségét,
- annak a szakképző intézménynek a nevét, székhelyét, elérhetőségét, OM azonosítóját, képviselőjének nevét, amellyel a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulói jogviszonyban, illetve felnőttképzési jogviszonyban áll,
- a szakirányú oktatás körébe tartozó munkafeladatokat, képzési program szerint
- a szakirányú oktatás időtartamát és helyét,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személyt e rendelet alapján megillető munkabér összegét.

A szakképzési munkaszerződés továbbá tartalmazza

- a duális képzőhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló számára – egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – szakirányú oktatásról gondoskodik.
- a tanuló arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy
- a duális képzőhely képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
- a szakmai ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
- a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
- nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a duális képzőhelynek jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által működtetett honlapon (<https://dualis.mkik.hu/>) elérhető a kamara által kidolgozott szakképzési munkaszerződés minta, amely a fenti kötelező tartalmi elemeket tartalmazza.

A duális képzőhely a **szakképzési munkaszerződés aláírásával egyidejűleg írásban tájékoztatja** a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt

- a munkabér és az egyéb juttatás kifizetésének időpontjáról, az azt terhelő fizetési kötelezettségek levonásáról,
- a tanuló számára nyújtható egyéb juttatásokról és kedvezményekről, azok mértékéről és nyújtásának feltételeiről,
- a szakirányú oktatásáért felelős személy családi és utónevéről és elérhetőségéről,
- a duális képzőhely által igénybe vett vagy várhatóan igénybevételekre kerülő közreműködő megnevezéséről, székhelyén vagy telephelyén lévő szakirányú oktatási helyszínéről vagy helyszíneiről, képviselőjének családi és utónevéről, a tanuló duális képzőhely által igénybe vett közreműködőhöz történő kirendelésének időtartamáról.
- A duális képzőhelynek – adminisztratív terheinek csökkentése céljából – 2021. szeptembertől már nem kell a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerbe feltöltenie a szakképzési munkaszerződéseket, illetve azok adatait. Erre vonatkozóan a duális képzést folytató szervezeteknek az állami adóhatóság felé van adatszolgáltatási kötelezettségük, amelyet egy „normál” munkaszerződés esetén is teljesíteni kell egyébként is.
- A tanuló szakképzési munkaszerződéssel összefüggésben keletkezett és az állami adó- és vámhatóság által számára átadott adatát a szakképző intézmény kezeli. Az állami adóhatóságnál meglévő releváns adatoknak a regisztrációs és tanulmányi alaprendszerbe történő átvételével az adatok rendelkezésre állása és annak a tanulmányi kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó ellenőrzéshez való felhasználása a duális képzőhely számára külön kötelezettség előírása nélkül biztosítható.

Jogok és kötelezettségek a szakképzési munkaszerződéssel összefüggésben

Munka- és pihenőidő, a munkaközi szünet, mentesülés a munkavégzési kötelezettség alól

- **A tanuló teljes napi munkaideje nem haladhatja meg a napi 8 órát**, fiatal munkavállaló esetében a napi 7 órát. A napi szakirányú oktatási időt arányosan csökkenteni kell, ha a szakirányú oktatás rendszeresen olyan helyszínen történik, ahol a duális képzőhellyel munkaviszonyban álló munkavállalókat olyan munkarendben foglalkoztatják, amely nyolcórásnál rövidebb munkaidő-beosztást ír elő.
- A munkáltató a munkavállaló által teljesítendő munkaidőt munkaidő-keretben is meghatározhatja. **A tanuló számára legfeljebb kéthetes munkaidőkeretet** lehet elrendelni. A munkaidőkeretben teljesítendő munkaidőt a munkaidőkeret tartama, a napi munkaidő és az általános munkarend alapul vételével kell megállapítani. A munkaidőkeret kezdő és befejező időpontját írásban meg kell határozni és közzé kell tenni.
- A tanuló számára **rendkívüli munkaidő nem** rendelhető el.
- Ha **napi szakirányú oktatás időtartama** a négy és fél órát, illetve hat órát meghaladja, munkaközi szünetet kell biztosítani, amelyet a munkavégzés megszakításával kell kiadni.

A szabadság a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt

A szakképzési munkaszerződés esetén a szabadság kiadásának feltételei alapvetően a munkajogi szabadság kiadásának szabályai alapulnak.

A szabadságok kiadására vonatkozóan az általános szabályok megfelelő alkalmazása mellett figyelembe kell venni a szakképzési szabályozás különös rendelkezéseit is, mivel azok a szabadságot számos esetben az Mt.-től eltérően kezeli.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a 18. életének betöltése évének utolsó napjáig évente 45 munkanap, **ezt követően évente 30 munkanap szabadság illeti meg.** A szabadság kiadásánál figyelemmel kell lenni az őszi, téli, tavaszi és nyári szünet rendjére. Ez változás a tanuló szerződéses foglalkoztatáshoz képest, ugyanis ott pihenőidőt kellett biztosítani a tanulóknak, amely nem munkanapokban került meghatározásra.

A nyári szünetben legalább 15 munkanap szabadságot a tanuló kérésének megfelelő időpontban egybefüggően kell kiadni.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szabadság tartamára **távolléti díj** illeti meg. A távolléti díjat az esedékessége időpontjában érvényes munkabér figyelembevételével kell megállapítani.

A duális képzőhely **érettségi vizsgatárgyanként** – az érettségi vizsga napját is beszámítva – 4 munkanapra köteles a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt mentesíteni a munkavégzési kötelezettsége alól.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsga előtt a **szakmai vizsgára való felkészülés céljából** egy alkalommal legalább tizenöt munkanap egybefüggő felkészülési idő illeti meg, amelyet a szakképző intézményben vagy a duális képzőhelynek a szakképző intézménnyel kötött megállapodása alapján vállalati képzőközpontban, vagy olyan képzőközpontban kell eltölteni, amiben a szakképzési centrum tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

Fontos, hogy ezekre a mentességekre munkanapokban jogosult a tanuló.

Ugyancsak mentesség illeti meg a tanulót, illetve képzésben részt vevőt a szakképzési jogszabályok által említett esetekben, így

- a közismereti és olyan oktatási napokon, amikor a szakirányú oktatást a közösen elfogadott képzési program szerint a szakképző intézmény végzi,
- a szakképző intézmény által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló, illetve képzésbe részt vevő személy részvétele kötelező,
- a tanuló, illetve képzésbe részt vevő személy vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező szakmai vizsgája napjain.

Fontos, hogy emellett minden olyan esetben is mentesség jár, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

Betegszabadság

A munkáltató a tanuló számára a betegség miatti keresőképtelenség tartamára – a munkajogi és társadalombiztosítási szabályok értelmében – **naptári évenként tizenöt munkanap betegszabadságot** ad ki.

Nem jár betegszabadság a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatti keresőképtelenség, valamint a veszélyeztetett várandósság miatti keresőképtelenség tartamára. Ebben az esetben a tanuló táppénzre jogosult.

Évközben kezdődő munkaviszony esetén a munkavállaló a betegszabadság arányos részére jogosult.

A betegszabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni.

A tanuló betegszabadságot meghaladó idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult.

A szakképzési munkaszerződés alapján járó munkabér és egyéb juttatások

A tanuló a szakképzési munkaszerződés alapján végzett munkáért havonta közvetlenül nyújtott pénzbeli juttatásként **munkabérre jogosult.**

A szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett munkabér havi mértékének minimumát és maximumát az Szkr. határozza meg, amely szerint a szakképzési munkaszerződés alapján kifizetett **munkabér havi mértékének összege** – a tanuló és a duális képzőhely megállapodása alapján – a korábbiakkal ellentétben nem a minimálbérhez igazodik, hanem a **szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségéhez, annak egyhavi összege, de legfeljebb százhatvannyolc százaléka.**

Ez 2022-ben a 100.000 és 168.000 forint közötti összeget jelent. A munkabér megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló szakmai felkészültségét és tanulmányi eredményeit.

A szakképzési munkaszerződésben kell meghatározni a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt az Szkr. alapján megillető munkabér összegét.

Miután a jogszabály előírja, hogy a bér megállapításánál a tanuló, illetve képzésben részt vevő felkészültségét, tanulmányi eredményeit kell figyelembe venni, **ezen körülmények alapján a munkabér nem kell hogy feltétlenül egységes legyen, lehetséges a differenciálás** – ez nem ütközik az Mt. egyenlő bánásmódról szóló rendelkezéseibe. Azonos teljesítményért, felkészültségért, azonos színvonalú munkáért azonos bér jár. Egy esetleges emelés is az adott tanuló teljesítményétől függhet. A bér megállapításának módját a munkáltató a normál munkavállalóinál alkalmazott módszerrel rögzítheti.

A munkabért a tanuló fizetési számlájára utólag, a tárgyhót követő hónap 10 napjáig történő átutalással kell teljesíteni.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt **egyéb juttatásként** megilletik a duális képzőhelyen a tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások (munkaruha, kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, egyéni védőfelszerelés, cafeteria).

Az egyéb juttatást a tanuló által választott szakmához szükséges szakképzettséggel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatással azonos mértékben, de **legfeljebb évente** a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltsége **egyhavi összegének 168%-áig** kell biztosítani.

Az egyéb juttatásra a tanuló az általa ledolgozott napokra tekintettel arányosan jogosult. A „ledolgozott nap” fogalma alatt azokat a napokat kell érteni, amely napokat a tanulónak a képzőhelyen kellene töltenie, még akkor is, ha onnan a tanuló valamilyen okból igazoltan hiányzik (pl. betegszabadság, táppénzes állomány, szabadság napjai stb.).

A tanulót megillető munkabér és egyéb juttatások a szakképzési munkaszerződés hatálybalépésének napjától, teljes hónapra illetik meg.

Ha a szakképzési munkaszerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanuló részére, a teljes hónapra megállapított munkabér és egyéb juttatások időarányos része illeti meg.

A tanuló számára meghatározott munkabért és egyéb juttatásokat a tanuló igazolatlan mulasztásával arányosan csökkenteni kell.

A tanuló a szakképzési munkaszerződés időtartama alatt a társadalombiztosítás ellátásaira való jogosultság szempontjából

- munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottnak minősül,
- a munkaviszony időtartama nyugellátásra jogosító szolgálati időnek,
- a munkabére nyugdíjalapot képező jövedelemnek számít.

A szakképzési munkaszerződés alapján a tanulók, illetve képzésben résztvevő személyek biztosítottá válnak, jogviszonyukat be kell jelenteni a társadalombiztosítás rendszerébe a 22T1041-es nyomtatványon.

Az Sza tv. 1. számú mellékletének 4.11 pontja alapján adómentes a szakképzési munkaszerződés alapján a duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő magánszemélynek a szakképzésről szóló törvény alapján meghatározott mértékben kifizetett munkabér és a minimálbért meg nem haladó mértékű más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás.

A szakképzési munkaszerződés megszűnik

- a tanulói jogviszony, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésétől számított harmincadik napon, ha a tanuló tanulmányait más szakképző intézményben nem folytatja,
- a szakmai vizsga sikeres letétele **hónapjának utolsó naptári napján**
- a duális képzőhely jogutód nélküli megszűnése napján,
- a szakirányú oktatásban való részvételtől eltöltő határozat véglegessé válásának napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének napján,
- a tanuló halála napján.
- Abban az esetben, ha a tanuló szakmai vizsgát tesz, de az sikertelen, a nyári vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik a tanulói jogviszonya, így a szakképzési munkaszerződés az ehhez a naphoz képest 30. napon szűnik meg.
- Ha a tanuló nem tesz az utolsó évfolyamot követő első szakmai vizsgaidőszakban szakmai vizsgát, a tanulói jogviszony (és ezáltal a szakképzési munkaszerződés is) az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállításának napján szűnik meg.
-

A tanulói, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnéséről a szakképző intézmény haladéktalanul értesíti a tanulói, illetve a felnőttképzési jogviszony megszűnésének napjáról a duális képzőhelyet.

A szakképzési munkaszerződés megszüntethető

- közös megegyezéssel a közös megegyezésben megjelölt nappal,
- felmondással a felmondás közlésétől számított tizenötödik nappal,
- azonnali hatályú felmondással az azonnali hatályú felmondás közlésének napjával.

A szakképzési munkaszerződést **azonnali hatályú felmondással** bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél

- a szakképzési munkaszerződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi vagy
- egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a szakképzési munkaszerződés fenntartását lehetetlenné teszi, és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülése vagy a szakirányú oktatás további biztosítása a tanuló részére.

A tanuló a szakképzési munkaszerződést jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével azonnali hatályú felmondással felmondhatja.

A duális képzőhely azonnali hatályú felmondással abban az esetben is megszüntetheti a szakképzési munkaszerződést, ha a szakképző intézmény a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt elégtelen tanulmányi eredmény miatt a szakirányú oktatás időtartama alatt másodszer kötelezte évfolyamisméltásra.

A duális képzőhely **a felmondást és az azonnali hatályú felmondást indokolni köteles**. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a felmondás és az azonnali hatályú felmondás indokának valódiságát és okszerűségét a duális képzőhelynek kell bizonyítania.

A felek a felmondással és az azonnali hatályú felmondással szemben a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhatnak. A keresetnek a felmondás és az azonnali hatályú felmondás végrehajtására nincs halasztó hatálya.

2022. november 17.

Bánki Horváth Mihály
igazgatóhelyettes